

IRODALOMJEGYZÉK

Ajánlott művek

- Allport, Gordon W. – Vernon, Philip E.: *Studies in Expressive Movements*. New York, Macmillan, 1933.
- Argyle, Michael: *Social Interaction*. Methuen, London, 1969.
- Argyle, Michael: *Bodily Communication*. Methuen, London, 1975.
- Arnheim, Rudolf: *A vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája*. Ford. Szili József és Tellér Gyula. Gondolat, Budapest, 1979.
- Atkinson, Richard C. – Atkinson, Rita C. – Scheflen, Albert: *Pszichológia 2.*, Ford. Bodor Péter et al. Osiris, Budapest, 2002.
- Bálványos Huba: *Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció*. Balassi, Budapest, 2003.
- Barthes, Roland: *A kép retorikája. Filmkultúra*, 1990/5.
- Berger, John: *Mindennapi képeink*. Ford. Berger András. Corvina, Budapest, 1990.
- Berger, René: *A festészet felfedezése*. Ford. Vajda Endre, Kamocsay Ildikó. Gondolat, Budapest, 1984.
- Birdwhistell, Ray L.: *Kinesics and Context. Essays on Body Motion Communication*. New York, Ballantine Books, 1970.
- Birdwhistell, Ray L. – Scheflen, Albert: *Body Language*. Pennsylvania, 1972.
- Birkenbihl, Vera F.: *Testbeszéd. A testbeszéd megértése*. Ford. Nagy Imre. Trivium, Budapest, 2001.
- Buda Béla: *A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei*. Animula, Budapest, 2003.
- Darwin, Charles: *Az ember és az állat érzelmeinek kifejezése*. Ford. Pusztai János. Gondolat, Budapest, 1963.
- Ekman, Paul: *Emotion in the Human Face*. New York, Cambridge University Press, 1982.
- Ekman, Paul: *Leleplezett érzelmek*. Ford. Pheby Krisztina. Kelly, Budapest, 2011.
- Ekman, Paul – Friesen, Wallace V. – Ellsworth, Phoebe: *Emotion in the Human Face: Guidelines for Research and an Integration of Findings*. New York, Pergamon Press, 1972.
- Eliade, Mircea: *Képek és jelképek*. Ford. Kamocsay Ildikó. Európa, Budapest, 1997.
- Fahr-Becker, Gabriele: *Szecesszió*. Ford. Kézdy Beatrix, Körber Ágnes. Vince, Budapest, 2004.
- Forgács József (szerk.): *Az érzelmek pszichológiája*. Kairosz, Budapest, 2003.
- Fülei-Szántó Endre: *A testmozdulatok jelrendszere*. *Magyar Nyelv*, 1980. 49–59.
- Gászpör Réka: *A társadalmi tér változásai*. Pont, Budapest, 2009.
- Gombrich, Ernst Hans: *A látható kép*. In: Horányi Özséb (szerk.): *Kommunikáció II: a kommunikáció világa*. 2., bőv. és jav. kiadás. General Press, Budapest, 2003, 92–107.
- Gombrich, Ernst Hans: *Művészet és illúzió: a képi ábrázolás pszichológiája*. Ford. Szabó Árpád. Gondolat, Budapest, 1982.
- Gombrich, Ernst Hans – Eribon, Didier: *Miről szólnak a képek? Beszélgetések művészetéről és tudományról*. Ford. Klimó Ágnes. Balassi, Budapest, 1999.
- Goodman, Nelson: *Languages of Art: An Approach to a Theory of Symbols*. Indianapolis, Bobbs-Merrill, 1968; 2nd ed. Indianapolis, Hackett, 1976.

- Gregory, Richard: *Az értelmes szem*. Gondolat, Budapest, 1974.
- Gregory, Richard – Gombrich, Ernst Hans (szerk.): *Illúzió a természetben és a művészetben*. Ford. Falvai Mihály et al. Gondolat, Budapest, 1982.
- Hall, Edward T.: *Rejtett dimenziók*. Ford. Falvai Mihály. Gondolat, Budapest, 1975.
- Horányi Attila: A képekről: In: Béres Iván – Horányi Özséb (szerk.): *Társadalmi kommunikáció*. Osiris, Budapest, 2001.
- Horányi Özséb (szerk.): *A sokarcú kép. Válogatott tanulmányok a képek logikájáról*. 2., jav. kiadás. Typotex, Budapest, 2003.
- Horváth B.: *A kommunikáció elméletéről*. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, 2011.
- Oatley, Keith – Jenkins, Jennifer M.: *Érzelmek*. Ford. Lukács Ágnes. Osiris, Budapest, 2001.
- Piper, David: *A művészet élvezete*. Ford. Turai Hedvig. Helikon, Budapest, év nélkül
- Rajkó Andrea – S. Nagy Katalin: *Művészettörténet I–II*. Typotex, Budapest, 2009–2010.
- Ranschburg Jenő: *Félelem, harag, agresszió*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
- S. Nagy Katalin: *Önarcképek. A művész társadalmi szerepváltozásai*. Palatinus, Budapest, 2001.
- Schuster, Martin: *Művészetlélektan: képi kommunikáció, kreativitás, esztétika*. Ford. Balázs István. Panem, Budapest, 2005.
- Sturgis, Alexander (szerk.): *A festészet titkai. Útmutató a művészet megértéséhez*. Ford. Béresi Csilla, Kézdy Beatrix, Molnár Magda. Glória, Budapest, 2003.
- Verbális és vizuális narráció. Szöveggyűjtemény*. Szerk. Füzi Izabella. Apertúra Könyvek, Pompeji. Szeged, 2011.

Felhasznált művek

- Aizawa Kiyoharu – Harashima Hiroshi – Saito Takahiro: Model-based analysis synthesis coding system for a person's face. *Signal Processing: Image Communication* (1989), 1, 139–152.
- Allport, Gordon W.: *The Person in Psychology*. Boston, Beacon Press, 1968.
- Allport, Gordon W.: *A személyiség alakulása*. Ford. Dayka Balázs et al. Gondolat, Budapest, 1980.
- Allport, Gordon W.: *Az előítélet*. Ford. Csepeli György. Osiris, Budapest, 1999.
- Alpers, Svetlana (1983): *Hű képet alkotni. Holland művészet a XVII. században*. Ford. Várady Szabolcs. Corvina, Budapest, 2000.
- Anderson, James A.: *A kommunikációelmélet ismeretelméleti alapjai*. Ford. Wilhelm Gábor. Typotex, Budapest, 2005.
- Anglani, Marcella – Martini, Maria Vittoria – Princi, Eliana – Vettese, Angela (szerk.): *Legújabb kori művészet*. Corvina, 2009.
- Argyle, Michael: *Social Interaction*. London, Methuen, 1969.
- Argyle, Michael: *The Psychology of Interpersonal Behavior*. Penguin, Middlesex, Harmondsworth, 1967.
- Arnheim, Rudolf: *Visual Thinking*. Berkeley, University of California Press, 1969.
- Arnheim, Rudolf: *Art and Visual Perception*. Berkeley, University of California Press, 1974.

- Auboyer, Jeannine: A korai középkor. Ford. Saradi Tibor, Corvina, Budapest, 1985.
- Axtell, Roger E.: *Gestures. The Do's and Taboos of Body Language Around the World*. New York, John Wiley & Sons, Inc., 1998.
- Bacsó Béla (szerk.): *Kép – képiség*. Athenaeum 4. füzet, T-Twins, Budapest, 1993.
- Bajnok Andrea et al. (szerk.): *A kommunikatív állapot. Diszciplináris rekonstrukciók*. Typotex, Budapest, 2012.
- Bajomi-Lázár Péter: *Média és társadalom*. PrintX-Budavár – Médiakutató Alapítvány, Budapest, 2006.
- Balogh Jenő: *A vizuális ítélet*. Akadémiai, Budapest, 1990.
- Barkóczi Ilona – Séra László: *Érzelmek és érzelemelméletek*. Szöveggyűjtemény. ELTE, Budapest, 1989.
- Bártfai Barnabás: *Információ és kommunikáció*. BBS-Info, Budapest, 2004.
- Bärnkopf Zsolt: *A kommunikáció könyve*. Flaccus, Budapest, 2002.
- Bell, Daniel: Kultúra: In: Pethő Bertalan: *A posztmodern*. Platon, Budapest, 1996.
- Belting, Hans: *Kép-antropológia: képtudományi vázlatok*. Ford. Kelemen Pál. Kijárat, Budapest, 2003.
- Belting, Hans: *Kép és kultusz: a kép története a művészet korszaka előtt*. Ford. Schulz Katalin és Sajó Tamás. Balassi, Budapest, 2000.
- Benjamin, Walter: *Kommentár és prófécia*. Ford. Barlay László et al. Gondolat, Budapest, 1969.
- Berelson, Bernard – Steiner, Gary Albert: *Human Behavior: An Inventory of Scientific Findings*. New York, Harcourt, Brace & World, 1964.
- Berényi Marianne – Katona Ferenc: *Fejlődésneurológia. Az öntudat, a kommunikáció és a mozgás alakulása*. Medicina, Budapest, 2012.
- Béres István: *A társadalmi kommunikáció*. Osiris, Budapest, 1999.
- Berger, Peter L. – Luckmann, Thomas: *The Social Construction of Reality. A Treatise in the Sociology of Knowledge*. Doubleday. New York, Garden City, 1966.
- Berger, René: *A festészet felfedezése: A látás művészete*. I. kötet. Ford. Vajda Endre. Gondolat, Budapest, 1977.
- Bergström, Bo: *Bevezetés a vizuális kommunikációba*. Ford. Jámor Noémi Katalin et al. Scolar, Budapest, 2009.
- Berne, Eric: *Emberi játszmák*. Ford. Hankiss Ágnes. Gondolat, Budapest, 1984.
- Bihajli-Merin, Oto: *Él-e még a művészet? Él-e még a művészet a tudomány korszakában?* Ford. Szaszovszky József. Corvina, Budapest, 1988.
- Birdwhistell, Ray L.: *Kinesics and Context: Essays on Body Motion Communication*. Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1970.
- Blaskó Ágnes – Margitházi Beja (szerk.): *Vizuális kommunikáció*. Szöveggyűjtemény. Typotex, Budapest, 2010.
- Boardman, John: *Görög művészet*, Glória, Budapest, 2007.
- Bokor József: *A kommunikáció elmélete és gyakorlata*. Booklands, Budapest, 2000, 2003.
- Boucher, J. D.: Culture and Emotion. In: Marsella, Anthony J. – Tharp, Roland G. – Ciborowski, Thomas J. (eds): *Perspectives on Cross-Cultural Psychology*. New York, Academic Press, 1979, 169–179.
- Briggs, Asa – Burke, Peter: *A média társadalomtörténete – Gutenbergtől az internetig*. Ford. Göbölös Magdolna et al. Napvilág, Budapest, 2008.
- Brodskaya, Nathalia: *Impresszionizmus*. Ford. Bárdos Miklós. Ventus Libro, Budapest, 2007.

- Bruce, Vicki: *Recognising Faces*. Hillsdale, NJ, Lawrence Erlbaum Associates Ltd., 1988.
- Bruce, Vicki – Young, Andy.: *In the Eye of the Beholder. The Science of Face Perception*. Oxford, Oxford University Press, 1998.
- Bucci, Cristina: *Korai reneszánsz*. Ford. Todero Anna, Corvina, Budapest, 2009.
- Buda Béla – László János: *Beszéd a szavak mögött*. Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Kecskemét, 1981.
- Buda Béla: *Empátia, a beleélés lélektana*. Ego-School, Budapest, 1993.
- Bugár M. István (szerk.): *Szakraális képzőművészet a keresztény ókorban*. Kairosz–Paulus Hungarus, Budapest, 2004.
- Burckhardt, Titus: *A szakraális művészet lényegéről a világvallások tükrében*. Arcticus, Budapest, 2000.
- Burton, A. Mike – Bruce, Vicki – Dench, Neal: What's the difference between men and women? Evidence from facial measurement. *Perception*, 22 (2), 153–76.
- Calder, A. J. – Rhodes, G. – Haxby, J. – Johnson, Mark H.: *The Handbook of Face Perception*. Oxford, Oxford University Press, 2011.
- Carpenter, Edmund – McLuhan, Marshall (eds): *Exploration in Communication. An Anthology*. London, Jonathan Cape, 1970.
- Cartozzi, Alice: *Egyiptom művészete*. Corvina, Budapest, 2007.
- Chadwick, Whitney: *Women, Art, and Society*. London, Thames and Hudson, 2007.
- Charles, Victoria: *Reneszánsz művészet*. Ford. Medgyessy Zsófia. Ventus Libro, Budapest, 2008.
- Cohen, Stanley (ed.): *Images of Deviance*. Harmondsworth, Middlesex, Penguin, 1971.
- Corrain, Lucia: *Giotto és a középkor művészete*. Ford. Kézdy Beatrix. Cicero, Budapest, 1996.
- Corson, Samuel A. – Corson, Elizabeth O'Leary (eds.): *Ethology and Nonverbal Communication in Mental Health*. New York, Pergamon Press. 1969.
- Cremante, Simona: *Leonardo da Vinci összes művei*. Ford. Koncz Éva. Korona, Budapest, 2008.
- Csaba György – Moussong-Kovács Erzsébet: *A különleges élőlény*. Budapest, 1986. Csányi Vilmos: *Az emberi természet. Humánológia*. Vince, Budapest, 1999.
- Csúri Ákos: *Gutenbergtől Spielbergtig*. Sylvester, Budapest, 1998.
- Cs. Varga István (szerk.): *Szent művészet. Tanulmányok az ars sacra köréből*. Xénia, Budapest, 1994.
- De Micheli, Mario: *Az avantgardizmus*. Ford. Szabó György. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1978.
- Duchenne de Boulogne, Guillaume-Benjamin-Amand: *The Mechanism of Human Facial Expression*. Cambridge, Cambridge University Press, 1990.
- Dúll Andrea: *A környezetpszichológia alapkérdései. Helyek, tárgyak, viselkedés*. L'Harmattan, Budapest, 2009.
- Eco, Umberto: A látás szemiológiája. In: Hoppál Mihály – Szekfű András (szerk.): *A mozgókép szemiotikája*. Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1974.
- Eco, Umberto – De Michele, Girolamo (szerk.): *A szépség története*. Európa, Budapest, 2010.
- Ekman, Paul: *Beszédes hazugságok. A megtévesztés árulkodó jelei a politikában, az üzletben és a házasságban*. Ford. Andersen Dávid. Kelly Kft., Dunaújváros, 2010.
- Ekman, Paul: Facial signs. Facts, fantasies and possibilities. In: Sebeok, T. A. (ed.): *Sight, Sound and Sense*. Bloomington, Ind., Indiana University Press, 1978.
- Ekman, Paul – Friesen, Wallace V.: Nonverbal Behavior. In: Ostwald, P.-F. (ed.): *Communication and Social Interaction*. New York, Gurne & Stratton, 1977, 37–46.

- Ekman, Paul – Friesen, Wallace V.: *Unmasking the Face*. San Francisco, Kindle Edition, 2003.
- Ekman, Paul – Friesen, Wallace V. – Ellsworth, Phoebe: *Emotion in the Human Face: Guidelines for Research and an Integration of Findings*. New York, Pergamon Press, 1972.
- Ekman, Paul – Friesen, Wallace V. – Sorenson, E. Richard: Pan-cultural elements in facial display of emotion. *Science*, Vol. 169 (1964) 86–88.
- Elkins, James: *Visual Studies. A skeptical introduction*. New York – London, Routledge, 2003.
- Erdélyi Andrea: A „Nézd a kezem” gesztusnyelv magyar adaptálása súlyosan akadályozott emberek számára. *Gyógypedagógiai Szemle*, 33. évf. 2. sz. 113–128.
- Ermiane, René – Gergerian, Edmund: *Atlas of Facial Expressions. Album des expressions du visage*. Paris, La Pensée universelle (in French and English), 1978.
- Farthing, Stephen: *A művészet nagykönyve*. Kossuth, Budapest, 2011.
- Floreszskij, Pavel: *Az ikonosztáz*. Ford. Kiss Ilona. Typotex, Budapest, 2005.
- Forgas, Joseph P.: *A társas érintkezés pszichológiája*. Ford. László János. Kairosz, Budapest, 1997.
- F. Orosz Sára dr.: *Vizuális kommunikáció, esztétika. Egyetemi jegyzet*. Szent István Egyetem, Gödöllő, 2010.
- Fraenger, Wilhelm: *Matthias Grünewald*. Ford. Hárs Ernő. Corvina, Budapest, 1988.
- Francastel, Galiene – Francastel, Pierre: *Le portrait*. Paris, 1969.
- Fülei-Szántó Endre: A testmozdulatok jelrendszere. (Mozdulatnyelv, kinezika.) *Magyar Nyelv*, 77 (1981), 1. sz. 49–59..
- Garas Klára: *Olasz reneszánsz portrék*. Corvina, Budapest, 1965.
- Gászpor Réka: *A társadalmi tér változásai*. Pont, Budapest, 2009.
- Gászpor Réka: *Verbális és nonverbális kommunikáció*. PONTfix, Sepsiszentgyörgy, 2003.
- Geertz, Clifford: A művészet mint kulturális rendszer. In: uó: *Az értelmezés hatalma*. Ford. Andor Eszter et al. Századvég, Budapest, 1994.
- Gerbner, George: *A média rejtett üzenete*. Ford. Nagy Zsolt. Osiris, Budapest, 2000.
- Goffman, Erving: *A hétköznapi élet szociálpszichológiája*. Ford. Habermann M. Gusztáv. Gondolat, Budapest, 1981.
- Goffman, E.: *Érintések. Válogatott tanulmányok*. Szociológiai füzetek 14., Oktatási Minisztérium, Budapest, 1978.
- Gombrich, Ernst Hans: A látható kép. In: Horányi Özséb (szer.): *Kommunikáció II: a kommunikáció világa*. 2., bőv. és jav. kiadás. General Press, Budapest, 2003, 92–107.
- Gombrich, Ernst Hans: *The Uses of Images: Studies in the Social Function of Art and Visual Communication*. London, Phaidon Press, 2000.
- Goodman, Nelson: *Languages of Art: An Approach to a Theory of Symbols*. Indianapolis, Bobbs-Merrill, 1968; 2nd ed. Indianapolis, Hackett, 1976.
- Gray, Henry: *Anatomy of the Human Body*. Bartleby.com; Great Books Online.
- Greenberg, B. S.: A kommunikátor és a befogadó érzékelésének dimenziói. *Tömegkommunikációs Kutatóközpont Közlemények*, 2. évf. (1979), 10.
- Gregory, Richard: *Seeing Through Illusion*. Oxford, Oxford University Press, 2009.
- Gychkov, Victor: *The Aesthetic Face of Being: Art in the Theology of Pavel Florensky*. Crestwood, New York, St. Vladimir's Seminary Press, 1993.
- Hajas Tibor: A kép hatalma. *Jelenlét*, 1989/1–2.

- Hartley, Eugene L. – Hartley Ruth E.: *Fundamentals of Social Psychology*. New York, A. A. Knopf, 1952–1961.
- Havelock, Eric Alfred: *Communitation Art sin the Ancient World*. Vancouver, Barnes and Noble, 2011.
- Helényi Flóra Anna: *Szépséges Aphrodité, isteni Vénusz*. (Szakdolgozat). BME, Budapest, 2010.
- Hidasi Judit: *Interkulturális kommunikáció*. Scolar, Budapest, 2004.
- Hinde, Robert A. (ed.): *Non-Verbal Communication*. Cambridge, Cambridge University Press, 1972.
- Hollingsworth, Mary: *Egyetemes művészettörténet: építészet, szobrászat, festészet*. Napraforgó 2005 Kft., 2008.
- Horányi Özséb: A kommunikációról. In: Béres István – Horányi Özséb (szerk.): *Társadalmi kommunikáció*. Osiris, Budapest, 2001.
- Horányi Özséb: *Jel, jelentés, információ*. Magvető, Budapest, 1975.
- Horányi Özséb (szerk.): *A kommunikáció mint participáció*. Typotex, Budapest, 2007.
- Horányi Özséb (szerk.): *Kommunikáció*. I–II. kötet. General Press, Budapest, 2003.
- Huszka János, dr.: *A mimika torzulásának, avagy a bémult arcnak ábrázolása a képzőművészetben az ókortól napjainkig*. www.ful-orr-gegesz-orvos.hu.atsza.silikost.hu
- Iacomelli, Charlotte Lenzi: *A rokokótól a XVIII. század végéig*, Corvina, 2007.
- Impresszionizmus. Ford. Tasnádi Ágnes, Vince, Budapest, 2011.
- Jana, Reena – Tribe, Mark – Grosenick, Uta: *Újmédia-művészet*. Ford. Beöthy Balázs. Vince, Budapest, 2007.
- Johns, Chris (ed.): *Visual Culture*. London, Routledge, 1995.
- Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor (szerk.): „Jelbeszéd az életünk.” *A szimbolizáció története és kutatásának módszere*. Osiris–Századvég, Budapest, 1995.
- King, Ross: *Michelangelo és a Sixtus-kápolna: a híres freskó születése*. Ford. Makovecz Benjamin. Park, Budapest, 2010.
- Klages, Ludwig: *Prinzipien der Charakterologie*. Bonn, Bouvier, 1969.
- Klages, Ludwig: *Stamtliche Werke*. Bonn, Bouvier, 1964–1996.
- Knapp, Mark L.: *Nonverbal Communication in Human Interaction*. New York, Holt, Rinehart & Winston, 1972.
- Knapp, Peter H. (ed.): *Expression of the Emotion in Man*. New York, Holt, Rinehart & Winston, 1972.
- Kocsiszky Éva: *Az arc olvasása. Fiziognómiai és vizuális kommunikáció*. MTA Filozófiai Intézet, Budapest, 2001.
- Korpics Márta – P. Szilczl Dóra (szerk.): *Szokrális kommunikáció*. Typotex, Budapest, 2007.
- Kovács Éva – Orbán Jolán (szerk.): *Látás, tekintet, pillantás – A megfigyelő lehetőségei*. Gondolat, Budapest, 2009.
- Kovács Ilona – Szamarasz Vera Zoé (szerk.): *Látás, nyelv, emlékezet*. Typotex, Budapest, 2006.
- Könemann, Ludwig (szerk.): *A művészet képes enciklopédiája*. Alexandra, Pécs, 2012.
- Kress, Gunther – Van Leeuwen Theo: *Multimodal Discourse. The modes and media of contemporary communication*. London, Edward Arnold, 2001.
- Kress, Gunther – Van Leeuwen, Theo: *Reading Images: The Grammar of Visual Design*. New York, Routledge, 2006.
- LaBarre, Raoul Weston: The Cultural Basis of Emotions and Gestures. *Journal of Personality*, 6. (1947), 49–68.

- Lazarev, Viktor: *Bizánci festészet*. Ford. Tábor Béla. Magyar Helikon, Budapest, 1979.
- Lazarus, R. S.: *Emotion and Adaptation*. New York, Oxford University Press, 1991.
- Lerner, S. P.: *Die Visualisierung von Einstellungen und Emotionen durch das Medium „Körper“. Eine ausgewählte Literaturübersicht zur Bedeutung der Körperhaltung (posture) in der Psychotherapie. Gruppenpsychotherapie und Gruppendynamik. Beiträge zur Sozialpsychologie und Sozialen Praxis*, Band, 17. 1981.
- Linton, Ralph: *The Cultural Background of Personality*. London, Routledge & Kegan Paul, 1947.
- Lorenz, Konrad: *Az állati és az emberi viselkedésről*, I–II. Ford. Murányi Beatrix, ifj. Kőrös László. Totem Plusz, Budapest, 2001.
- Lorenz, Konrad: *Az agresszió*. Ford. Tandori Dezső, Zoltai Ildikó. Cartaphilus, Budapest, 2004.
- Louvre*. Ford. Tasnádi Ágnes, Vince, Budapest, 2011.
- Mannoni, Pierre.: *A félelem*. Ford. Martonyi Éva. Akadémia, Budapest, 1991.
- Maruchi, Guilia – Nesti, Elena – Sirigatti, Cris: *Gótikus művészet*. Corvina, Budapest, 2009.
- McCormick, Peter J.: *Modernity, Aesthetics and the Bounds of Art*. Ithaca and London, Cornell University Press, 1990.
- Mehrabian, Albert: Significance of Posture and Position in the Communication of Attitude and Status Relationships. *Psychological Bulletin*, 17. (1969), 359–372.
- Meyendorff, John: *Krisztus az ortodox teológiában*. Ford. Neumer Katalin. Ogitiria–Osiris, Budapest, 2003.
- Miklós Pál: *Kép és kommunikáció*. MŰOSZ Oktatási Igazgatósága, Budapest, 1980.
- Mitchell, William J. Thomas: *A képek politikája*. Szerk. Szőnyi György Endre és Szauter Dóra. Ford. JATEPress, Szeged, 2008.
- Moholy-Nagy László: *Látás mozgásban*. Műcsarnok–Intermédia, Budapest, 1997.
- Moles, Abraham A.: *A giccs. A boldogság művészete*. Ford. Orosz Magdolna, Albert Sándor. Gondolat, Budapest, 1975.
- Morishima Shigeo – Harashima Hiroshi: *A natural human-machine interface with model-based image synthesis scheme*. Proc. Tokyo, Picture Coding Symposium, 1991, 319–322.
- Moscovici, Serge: *Social Influence and Social Change*. London, Academic Press, 1976.
- Moscovici, Serge: *Társadalom-lélektan*. Ford. Dorn Krisztina et al. Osiris, Budapest, 2002.
- Moussong-Kovács Erzsébet: *Kreativitás és deviáció*. Akadémia, Budapest, 1969.
- Nacsinák Gergely András: *A szem böjtje*. Kairosz–Paulus Hungarus, 2003.
- Nancy, Jean-Luc: *Le Regard du portrait*. Paris, Galilée, 2000.
- Nyéményiné dr. Gyimesi Ilona (szerk.): *Kommunikációelmélet. Szemelvénygyűjtemény*. Perfekt, Budapest, 2004.
- Obál Ferenc (szerk.): *Az emberi test*. Gondolat, Budapest, 1982.
- Pál József – Újvári Edit (szerk.): *Szimbólumtár*. Balassi, Budapest, 1997.
- Panofsky, Erwin: *Az emberi arányok stílustörténete*. Ford. Vekerdí László. Magvető, Budapest, 1976.
- Passeron, René: *A szürrealizmus enciklopédiája*. Ford. Balabán Péter. Corvina, Budapest, 1983.
- Pease, Allan: *Testbeszéd: Gondolatolvasás gesztusokból*. Ford. Walkóné Békés Ágnes. 5. kiad. Park, Budapest, 1992.
- Pease, Barbara – Pease, Allan: *A testbeszéd enciklopédiája*. Ford. Nemes Anna. Park, Budapest, 2012.

- Perlingieri, Ilya Sandra: *Sofonisba Anguissola*. Rizzoli, New York, 1992.
- Plutchik, Robert: *The Emotions*. Rev. Ed., New York, 1991.
- Polányi Mihály: Mi a festmény? In: *Polányi Mihály filozófiai írásai*, I–II. Atlantisz, Szeged, 1992.
- Princi, Eliana: *Az expresszionizmustól a szürrealizmusig*. Corvina, Budapest, 2009.
- Redl Károly (szerk.): *Az égi és a földi szépről. Források a késő antik és a középkori esztétika történetéhez*. Gondolat, Budapest, 1988.
- Ripa, Cesare: *Iconologia*. Ford. Sajó Tamás. Balassi – Magyar Képzőművészeti Főiskola, Budapest, 1997.
- Róka Jolán: A grafikai megjelenítés mint vizuális médium. In: *ELTE Emlékkönyv*, ELTE, Budapest, 1992, 209–214.
- Róka Jolán: A vizuális manipuláció szerepe az imázsteremtésben. *Jel-Kép*, 1994/2, 36–41.
- Róka Jolán: *Kommunikációtan: Fejezetek a kommunikáció elméletéből és gyakorlatából*. Századvég, Budapest, 2002.
- Rosengren, Karl Erik: *Kommunikáció*. Ford. Domján Krisztina. 2., jav. kiadás. Typotex, Budapest, 2006.
- Roskó Gábor – Turán Tamás: *Képfogyatkozás*. Akadémiai, Budapest, 2004.
- Ruesch, Jurgen – Kees, Weldon: *Non-Verbal Communication*. Berkeley, Calif., University California Press, 1956.
- Russell, John: *Francis Bacon*. London, Thames and Hudson, 1985.
- Sarti, Susanna: *Görög művészet*. Ford. Todero Anna. Corvina, Budapest, 2007.
- Schaeffer, Jean-Marie: *L'art de l'âge moderne: l'esthétique et la philosophie de l'art du XVIIIe siècle à nos jours*. Paris, Gallimard, 1992.
- Schefflen, Albert E.: *Body Language and the Social Order. Communication as Behavioral Control*. Englewood Cliffs, N. J. 1972.
- Schringer, Wolfgang – Vass Zoltán (szerk.): *Lelki folyamatok dinamikája. A képi világ diagnosztikában és terápiában*. Ford. Turóczy Attila és Kovács Krisztina. Flaccus, Budapest, 2005.
- Schuler, Robert – Blake, Randolph: *Észlelés*. Ford. Boczán Eszter et al. Osiris, Budapest, 2000, 2004.
- Schuster, Martin: *Művészetlélektan: képi kommunikáció, kreativitás, esztétika*. Ford. Balázs István. Panem, Budapest, 2005.
- Schusterman, Richard: *Pragmatista esztétika. A szépség megélése és a művészet újragondolása*. Ford. Kollár József. Kalligram, Pozsony, 2004.
- Siegmán, Aron W – Feldstein, Stanley: *Nonverbal Behavior and Communication*. Hillsdale, N. J., Lawrence Erlbaum, 1978.
- S. Nagy Katalin: A vizualitás mint korunk gyermekbetegsége. *Jelenkor*, 1988/5. 461–464.
- S. Nagy Katalin: *Mű – művészek – befogadás: Képzőművészet és szociológia*. Gondolat, Budapest, 2007.
- S. Nagy Katalin (szerk.): *Művészetszociológia I–II*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993.
- Straten, Roelof van: *An Introduction to Iconography*. London, Taylor and Francis, 2002.
- Strauss, Anselm L.: *Mirrors and Masks: The Search for Identity*. New York, The Free Press, 1959.
- Tatai Erzsébet: A képi kifejezés eszközei. In: *Művészettörténeti ismeretek*. Enciklopédia, Budapest, 2004.
- Terestyéni Tamás: *Kommunikációelmélet. A testbeszédtől az internetig*. AKTI–Typotex, Budapest, 2006.
- Terzopoulos, Demetri – Waters, Keith: Analysis of facial images using physical and anatomical models. *Proceedings of the International Conference on Computer Vision*, 1990. 727–732.

- Uspenszkij, Leonyid A.: *Az ikon teológiája az ortodox egyházban*. Ford. Kriza Ágnes. Kairosz–Paulusz Hungarus, Budapest, 2003.
- Van Straten, Roelof: *An Introduction to Iconography*. London – New York, Taylor & Francis, 1994.
- Vass Zoltán: *A képi kifejezés pszichológia alapkérdései. Szemlélet és módszer*. L'Harmattan, Budapest, 2011.
- Vecchi, Pierluigi de: *Michelangelo*. Aquila, Debrecen, 2005.
- Von Franz, Marie-Louise: *Az individuáció folyamata*. In: Jung, C. G. (szerk.): *Az ember és szimbólumai*. Ford. Matolcsi Ágnes. Göncöl, Budapest, 1993.
- Walther, Ingo F. (szerk.): *Művészet a 20. században*. Ford. Molnár Magda, Körber Ágnes. Taschen/Vince, Budapest, 2004.
- Walther, F. Ingo – Metzger, Reiner: *Van Gogh*. Ford. Molnár Magda, Vince, Budapest, 2005.
- Warnke, Martin: *Udvari művészek. A modern művész előtörténetéhez*. Ford. Havas Lujza. Enciklopédia, Budapest, 1998.
- Warnke, Carsten Peter – Walther, Ingo F.: *Picasso*. Ford. Molnár Magda, Vince, Budapest, 2004.
- Wehlte, Kurt: *A festészet nyersanyagai és technikái*. Ford. Maria Magdalena Fischer, Juhász Emese. Ballasi, Budapest, 2004.
- White, Christopher: *Rembrandt*. London, Thames and Hudson, 1984.
- Wollheim, Richard: *Art and Its Objects*. Cambridge, Cambridge University Press, 2000.
- Wood, Julia T.: *Communication Mosaics*. Wadsworth, Thomson, 2005.
- Worringer, Wilhelm: *Absztrakció és beleérzés*. Vél., szerk. Radnóti Sándor. Ford. Kocziszky Éva. Gondolat, Budapest, 1989.
- Worth, Sol: *Studying Visual Communication*. Philadelphia, Pennsylvania Press, 1981.
- Wölfflin, Heinrich: *Művészettörténeti alapgondolatok. A stílus fejlődésének problémája az újkori művészetben*. Ford. Mándy Stefánia. Corvina, Budapest, 1996.
- Zajonc, R. B.: *Érzelmek a társas kapcsolatokban és a megismerésben*. Vél. Hunyady György. Ford. Tarnai Márta. Osiris, Budapest, 2003.
- Zeki, Semir: *Inner Vision: An Exploration of Art and the Brain*. New York, Oxford University Press, 1999.

Antoine Watteau: **Pierrot**, 1718–1719, Párizs, Musée du Louvre